מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות צד.

מסורת הש"ס

א) לעיל ב., ב) [כ"ק לר. ערכין ז:], ג) ניטין נ. שבועות מכ., ד) כ"ב לר., ה) [קדושין עד. וש"נ], ו) [קדושין מח. נדרים נ: כח: וש"נ].

גליון הש"ס

גמ' שודא דדייני. עיין לעיל נה ע"ב תוס' ד"ה שפס אמר:

מוסף רש"י

יתומים שאמרו. שאמרו חכמים הנה ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא כשבועה, ואפילו הוליא שטר, דלו היה לחיוהן ליתמי קיים לגמרא הוה טעין ואמר לשבע לי דלא פרעתיך ומשבעינן ליה, כדאמרינן בשבועות (מח.) והשתא אין מעינין בשביל יתמי ולהא מילתא אפילו גדולים נמי (גיטין נ.), שני שטרות היוצאים ביום אחד. היוצאים לפנינו על שדה אחת של ראובן שכתב שטר מתנה לשמעון ושטר מתנה לוי ושניהם ביום אחד ונמצא אין זה מוחזק ייחר מזה כלל. ואפילו מתברר שנתמנן בשחר ולוי אחריו בערב, אין הקדמה בשעות אלא בירושלים כדאמרינן גבי הנהו עובדא דאתיה דרמי בר חמא כו' וכיון דלא פרש לו ראובן לשמעון הפשה, נמצא שלא איכוו בכתב זה עד הערב. הואיל ולא נתפרש בו שעה אחרית ונמצאו שניהם שוין (רשב"ם ב"ב לה:). רב אמר חולקין. דספיקא הוא ולימא למיחר הכא המולא מחבירו דאין אחד מוחזק יותר מחבירו (שם). ושמואל אמר שודא דדייני. לאותו שיהא טעה לא הדיינים שהיה הטען אומרו לו קרינו יותר להוהו נמר ואקני לו יתנו לת הקרקע ונמצא עתה זכה בעל הקרקע בשני, אבל כשאתה אומר נטל בילדי אחד נטל האחי אלא כדין (שם וכעי"ז קדושין עז.). עדי חתימה כרתי. משוי ליה ספר כריתות (קדושין מח.).

תוספות רי"ד

בירושלים שעות היו כולן יצאות בשעה א' ואין שם אלא ק' תולקין בשדה במאי קמיפלגי אמר שמואל כגון שנמצאת שדה א' שאינו שלו וכב"ח מאוחר שקו"ג קא מיפלגי ת"ק סבר מ"ש ל"ג וב"ג סבר משנ"ג פי' כגון שנמצא א' מן הג' שדות שנכו נשים ראשונות שדה שאינו שלו שנודע שגזלה וסוף שיכואו בעלים וישלוה ממנה וכשבאה הד' לגבות בכתובתה שדה הד' באה זו ועוררת למתר יבא הנגזל וישול שדהו מידי ונמצאתי קרח רצוני שתשבעי שלא גבית כתובתך בחיי הבעל ובבמ"ס שקדם וגבה קמפלגי ת"ק סבר מ"ש ל"ג הילכך למה תשבע אם יבא הנגזל ויטרוף מידה היא תחזור על הד' והטול ממנה מה שגבית דהוי לה ד' ב"ח מאוחר. וב"ג סבר משנ"ג ואין הנ' חוזרת עלי' לפי' דהא' היא יכולה להשביעה. ר"ג ארב"א רכ"ע מ"ש ל"ג והכא בחוששין שמא תכסיף זו

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ו סמג עשין מח וסד טוש"ע חו"מ סי' לו סעיף מז וטוש"ע מ"מ סי' קח סעי' ג יח:

כג ב מיי' פ"ג מהל' שותפין הל' ג סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' מז סעיף ט וסי' קכב סעיף ט וסי' קטו סעיף כה:

כו ג מיי' שם [וכ"מ] טוש"ע מ"מ סימן מז סעיף ט וסי' קטו סעיף כד:

כו ד מיי' שם טוש"ע שם סי' מז סעיף ט וסי' קכב סעיף ט וסימן קטו סעיף כה:

כח ה מיי' פ"ה מהל' זכיה הל' ו וס"כ מהל' מלוה ולוה הל' ג סמג עשין סה טוש"ע מ"מ סי' רמ סעי' ג וסי' קד סעיף מ:

תוספות רי"ד (המשך)

הד' את השדה שהיא גובה רבי חזיא דלא משבענא לה ידעה דהדרה ג' עלה כשישלו מה שבידה ולא חיישא הך הד' לאשכוחי לארעא אלא שמטא ואזלא וה"ק לא חייש לשמא תבסיף וכן הל' דבח"מ שקו"ג מ"ש לא גבה ומאי דאמרי' בפ"ב דערכין בח"מ שקדם ונבה מש"ג הדיא מיירי במטלטלין כדכתבינן בר"פ ומשום דמטלטלי לא משתעבדי לב"ח אבל קרקע שהם משועבדים לב"ח לא כל הימנו לאחרון לאבד זכותו של ראשון ואם קדם וגבה שלא כדין לא גבה ומרציאין מידו: אביי אמר דאביי קשישא א"ב דתני א"ק יתומים שאמרו גדולים ואצ"ל קטנים בין לשבועה בין לזיבורית ת"ק ל"ל דא"ק וכ"נ א"ל דא"ק פי' וכגון שהי' היתומים גדולים ובאו היתומים להשביעה. ואע"ג דאוקי אביי דא"ק כב"נ ולא כת"ק הל' בוודאי דהכי פסק תלמודא בפרק הניזקין והל' יתומים שאמרו גדולים ואצ"ל קטנים בין לשבועה בין לזיבורית: אמר ר"ה הני תרי אחי ותרי שותפי דא"ל דינא בהדי חד ואזל חד מינייהו בהדי לדינא לא מצי אידך למימר לי' לבדר"א אלא שליחותי עביד פי' אם יצא השותף חייב לא מצי שותף חברי' למימר לי' לבע"ד אנת לאו בדר"א בדין זה שנתחייב חבירו כאילו נתחייב וכאילו שלחו לדון עמו דמי: איקלע ר"נ לסורא שיילוהו כהאי גוונא מאי א"ל מתני' היא הא' נשבעת לב' וב' לג' וג' לד' ואילו הא' לג' לא קתני מ"ט לאו משום דשליחותה עבדה: מי דמי התם שבועה לא' שבועה לכ' הכא א"ל אי הוה אנא הוה טעיננא טפי וא"ל אלא דליתא בכתא אבל איתא בכתא איבעי' ליה למיתי: איתמר בי' שטרות היוצאים ביום א' רב אמר חולקין ושמואל אמר שודא דדיינא. פי' ב' שטרי מכר או שיעבוד להלוואה או מתנה יוצאין על שדה א' וזמן שניהם שוה ביום א' רב אמר חולקין השדה בינינו ושמואל אמר ש"ד כמו שדי בימא השלכת דעת הדיינים כפי שיאמרו הם למי היתה דעתו קרובה ליתן יותר לאותו נוחנין

כגון שנמצאת אחת מהן שדה שאינה שלו. פי' הקונט' שנודע כבר שהיא גזולה הלכך כשבאה רביעית לגבות משביעין לה והדר יהביגן לה לגן נגם דהואיל מה שגבתה גבתה לריכה שבועה שהרי נפסדת לותה שים לה שדה שאינה שלו וקשה לרבי דמסתמא כשמשביעין הרביעית משמע שעדיין לא גבתה מדקתני גבי רביעית נפרעת לא תפרע והואיל וכן הקודמת לה למה אינה לוקחת אותה שדה דבכירור שלו ואין סברא לומר שנמצאת אחת מהן שדה שאינה שלו ואינו ידוע איזו ועוד קשה לי מאי קאמר כן נגם וכי מפני שהיא אחרונה נפסדת אמו מי קאמר מ"ק נשכחה נפסדה קאמר שאינה נשבעת לפי שאין גנייתה כלום שהקודמת לה נוטלת אותה שדה וכיון שהאחרונה נפרעת כגון שלא נמצאת אחת מהן שאינה שלו התם מודה נמי בן נגם דנפרעת שלא כשבועה על כן נראה כפי' ר"ח דאפילו לא נמצאת פליגי דקאמר בן נגם שנשבעת הרביעית משום חשש שמא תמצא אחת מהן שדה שאינה שלו ולא יוכלו אחרי כן לחזור עליה דמה שנגבתה נגבתה וה"ק במאי פליגי כלומר במאי תלוי עיקר טעמא שמתמת אותו טעם משביעה בן נגם לעולם כגון שנמצאת כו' ומשום הכי נשבעת אפילו לא נמצאת והכא במיישיגן שמא תכסיף קמיפלגי לפי שיראה שמא תמצא אחת מהן שדה שאינה שלו ויחזרו עליה ואינה מוחשת להשביעה הבדה ומפסידתו ואומר ר"ת דמשביעין אותה כדי שתפרוש אם התפיסה לרבי וא"ת א"כ נשביע כל ב"ח דיתוש שמא יכסיף לפי שמא יש בעל חוב קדום שיטרוף ממנו ונשביענו כדי שיפרוש אם התפיסו לרבי לאו מלתא היא דאטו יש לנו לעשות תקנה לבעל חוב דליתיה קמן ושמא אינו בעולם אבל הכא אנו עושין תקנה בשביל הנשים הקודמות וא"ת ומה יועיל מה שיפרוש גם היתומים שיפול הבדה בידם יכסיפוה מחמת ירלה זו שמא תמצא אחת מהן שדה שאינה שלו ואומר רבי דלא יכסיפוה בשביל כך שחביבה בעיניהם עוד אומר ר' הם למה יכסיפוה אם לותה שדה שבידו יהא ריוח שלהן שיכולין לנקוט חזוי דאין להן בשדה אלא כנכרים בעלמא אבל אחרונה תכסיף דהואיל ומה שנגבתה לא נגבתה אינה יכולה לנקוט חזוי וא"ת לרבנן נמי תהא האחרונה נמי לריכה שבועה כדין כל הבא ליפרע מנכסי יתומים ופ"ה דביתומים גדולים מיירי ולא כאביי קשישא ור' מפרש אפי' לאביי קשישא כגון שפטרה מן השבועה וא"ת למאן דלית ליה דאביי קשישא היכי מפרש הנפרעת מנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה (לעיל פז.) והא דתנן (גיטין לד:) אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה דביתומים גדולים אינה לריכה שבועה וביתומים קטנים נמי ליכא לאוקמא דאין מזקקין לנכסי יתומים קטנים אא"כ רבית אוכלת בהן ואומר רבי דס"ל כמ"ד בערכין פרק שוס היתומים (דף כב.) אף לכתובה משום מזוני וקשה מ"מ מיקמי מההיא דהנפרעת מנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה הא לעיל בהכותב (דף פז. ד"ה מקשים) ואמר לי רבי דמ"מ איצטריך למיתני בגיטין אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה הא רבנן משום חינא כדמפרש בערכין וא"ת אמאי לא אקשי דאביי קשישא למ"ד אין מזקקין אלא אם כן רבית אוכלת בהן הא קאמר אביי קשישא שגונין מיתומים קטנים בשבועה וי"ל דהוה מוקי לה בב"ח עובד כוכבים דשייכא ביה שבועה כמו שרגיל ר"ת לפרש שמותר לקבל שבועה מעובד כוכבים ואפי' לרבינו שמואל שאסר לקבל ממנו שבועה איכא לאוקמא בגר תושב שקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים שנשבע בשם ומיהו קשה לי מדקאמר אביי קשישא יתומים שאמרו משמע דאמתני' דגיטין או דהכותב קאי דמיירי בכתובת אשה ע"כ ל"ל ודאי דהוה מוקי פלוגתא דבן נגם ורבנן כאביי קשישא וס"ל כרבנן: **שני** שטרות היוצאים ביום א'. פי' של מכר או של מתנה שמואל אמר שודא דדייני דלא דמי להא דתנן היו כולן יוצאות בשעה אחת ואין שם אלא מנה מוכלקות בשוה דהתם בשעבוד אחד דאין השעבוד חל אלא מאותה שעה שנכתבו מתוך הבטר כשהתחיל השעבוד דהייגו ממחרת יום שנכתב בו דביום שנכתב אין מוכיח מתוך הבטר מתי התחיל או בנכר או בערב אבל מתנה או מכר כל הקודם לאותו יום עלמו זכה. מ"ר: **לימא** רב דאמר בר' מאיר דאמר עדי חתימה ברתי. וכיון דעיקר הוא הבטר ומתוך עדים החתומים בבטר אין ניכר אקדם קנינו של זה הלכך קונין שניהם בגת אחת אפי' נכתב ונחתם ונמסר לאחד תחלה ואח"כ נכתב ונמסר לשני אע"פ שמתוך עדי מסירה ניכר דלא תשיג לזו עדי מסירה עיקר והכי מוכח בגיטין דתנן בפ' כל הגט (דף כד:) כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה ודייק בגמ' הא גדולה מלי מגרש אמר רבה אמת אומרת שני יוסף בן שמעון הדרים בעיר אחת מוליאין שט"ח על אחרים א"ל אביי אלא מעתה דיקתי פסול לגרש בו ה"נ שני הוא דלא מגרש ביה הא ראשון מלי מגרש ביה והא אמרת אין אחר יכול להוליא שטר חוב עליהם אלא מאי אית לך למימר בעדי מסירה ור' אלעזר משמע אבל לר"מ אפי' ראשון לא מלי מגרש אע"פ שניכר מתוך עדי מסירה הואיל ומתוך עדי חתימה אין ניכר. מ"ר. ונראה לרבי דמיירי הכא בנתנה או במכר במקום שכותבין את הבטר דבמקום שאין כותבין שהקרקע נקנה בכסף ובחזקה ובחליפין והבטר אינו עומד אלא לראיה התם כולי עלמא מודו דאמרינן שודא דאין לריך התם שיהא ניכר מתוך עדי חתימה איזה קנה תחלה הואיל ואינו אלא לראיה בעלמא ור"ת מפרש הא מילתא בענין אחר וז"ל שני שטרות היוצאין ביום אחד מכר שדה אחת לשני בני אדם האחד עיקר אבל שני שטרות של שני בעלי חובין חולקין לכ"ע כדתנן בתמיתין חולקות בשוה וכעל כרחן כשכולן יוצאין ביום אחד וטעמא דשניהם אחת ושעה אחת בירושלים ביום אחד בעלמא דמי לימא רב דאמר כר"מ דאמר עדי חתימה כרתי ומפשר בתמתם בגת אחת דהגן שהדי חתום אהאי אהאי נהדי הדדי ומסתמא כיון שהחתימה עיקר המסירה היתה לדעת חתימה אע"פ שהיתה זו אחר זו והוי כנמסר בגת א' דהיכא דכתבי שעות

תלין

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com